

§ 398 Dnr KS-2025-000691

130

Remiss av SOU 2025:99 Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar

Kommunstyrelsens beslut

Kommunledningskontorets förslag till yttrande godkänns.

Sammanfattning

Skellefteå kommun har erbjudits möjlighet att svara på remiss avseende Slutbetänkande av utredningen - Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar (SOU 2025:99).

Miniminivåutredningens uppdrag har varit att lämna förslag för att så långt det är rättsligt möjligt begränsa bland annat asylsökandes rättigheter genom att anpassa regelverket till miniminivån enligt EU-rätten. Utredaren föreslår en ny lag om återkallelse av ett permanent uppehållstillstånd som innebär att permanent uppehållstillstånd, under vissa förutsättningar, ska kunna återkallas och ersättas med tidsbegränsade uppehållstillstånd, om det finns förutsättningar för det. Enligt utredningens förslag ska den nya lagen omfatta samtliga utlänningar som har permanent uppehållstillstånd.

Utredaren föreslår också en undantagsregel som ska stimulera utlänningar att bli svenska medborgare. Permanent uppehållstillstånd ska inte återkallas om synnerliga skäl talar emot det.

Utredningen presenterade i april 2025 ett första delbetänkande, som bland annat innehöll förslag om att ta bort möjligheten till permanent uppehållstillstånd för vissa grupper.

I föreliggande förslag till yttrande från Skellefteå kommun föreslås att Skellefteå kommun avstyrker utredningens förslag. Skellefteå kommuns uppfattning är att utredningens förslag till ny lag om återkallelse av permanenta uppehållstillstånd strider mot svensk lag, grundlag, Europakonventionen, EU-rätten, legalitetsprincipen, proportionalitetsprincipen samt principen om barnets bästa. En möjlighet att återkalla ett permanent uppehållstillstånd som redan vunnit laga kraft skapar en rättsosäkerhet och underminerar förtroendet för myndigheternas beslut.

Yrkande

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att Skellefteå kommun yttrar sig enligt kommunledningskontorets förslag.

Andreas Löwenhök (M) yrkar att Skellefteå kommun yttrar sig enligt Andreas Löwenhööks förslag till yttrande som återfinns i handlingarna.

Markku Abrahamsson (SD) yrkar att Skellefteå kommun yttrar sig enligt Markku Abrahamssons förslag till yttrande som återfinns i handlingarna.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag, Andreas Löwenhööks (M) yrkande samt Markku Abrahamssons (SD) yrkande var för sig, och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2025-11-19 § 328

Skellefteå kommuns förslag till yttrande över "Slutbetänkande av miniminivåutredningen- Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar" (SOU 2025:99).

Tjänsteskrivelse kommunledningskontoret

Följebrev, remittering av Slutbetänkande av miniminivåutredningen- Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar (SOU 2025:99).

Slutbetänkande av miniminivåutredningen-Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar (SOU 2025:99).

Beslutet sänds till:

Justitiedepartementet

Skellefteå kommuns yttrande över Slutbetänkande- ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar, SOU 2025:99 (Ju2025/01974)

Skellefteå kommun har erhållit rubricerade slutbetänkande på remiss, och avger härmed följande yttrande:

Sammanfattning

Skellefteå kommun avstyrker förslaget om att införa en ny lag om återkallande av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar. Förslaget är inte förenligt med regeringsformen eller med Sveriges internationella åtaganden.

Synpunkter

Skellefteå kommun avstyrker förslaget till att införa en ny lag om återkallelse av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar. Utredningens förslag strider mot regeringsformen, Europakonventionen och EU-rätten. Vidare strider förslaget mot proportionalitetsprincipen, legalitetsprincipen och barnkonventionen.

En huvudregel i svensk rätt är att gynnande förvaltningsbeslut inte får ändras till den enskildes nackdel s.k. negativ rättskraft. Principen motiveras med att en enskild ska kunna lita på beslut som myndigheten har beslutat och känna trygghet i att beslutet inte när som helst kan komma att ändras. Ett gynnande förvaltningsbeslut får endast i undantagsfall återkallas ex. om beslutet tillkommit genom oriktiga uppgifter. En möjlighet att återkalla ett permanent uppehållstillstånd som redan vunnit laga kraft skapar en rättsosäkerhet och underminerar förtroendet för myndigheternas beslut. En lag om att lagakraftvunna beslut ska kunna ändras till nackdel för den enskilde äventyrar rättssäkerheten.

Vidare strider förslaget mot svensk lag, grundlag och Sveriges internationella åtaganden. Av 2 kap. 19 § regeringsformen framgår att lag eller annan föreskrift inte får meddelas i strid mot Europakonventionen. Av artikel 1 till tilläggsprotokollet till Europakonventionen finns ett skydd mot s.k. berättigande förväntningar. Att införa en lag om att gynnande förvaltningsbeslut (permanent uppehållstillstånd) ska ändras till den enskildes nackdel strider mot skyddet mot berättigande förväntningar och därmed mot Europakonventionen och Regeringsformen.

Även EU-domstolen har genom praxis utvecklat en allmän princip som innebär att den enskilde normalt bör kunna förvänta sig att en beslutsfattare inte tar

tillbaka vad denne har gett i ett beslut. Principen om berättigade förväntningar är en del av rätten till god förvaltning som finns inskriven som artikel 41 i EU:s rättighetsstadga. Att införa en lag som innebär att ett permanent uppehållstillstånd kan ändras till tidsbegränsade uppehållstillstånd till nackdel för den enskilde strider mot EU-rätten som är överordnad svensk rätt.

En lagändring som tillåter ändring av ett permanent uppehållstillstånd är inte proportionerligt i förhållande till det intrång som det innebär för individen. Lagändringen berör utsatta individer som lämnat sitt hemland och planerat sin framtid i Sverige. Om lagförslaget skulle bli verklighet skulle det leda till en rättsosäkerhet för en stor del av befolkningen i Sverige. Det finns risk för ökad otrygghet, risk för ökad ohälsa och påverkad integration.

Om lagändringen skulle bli verklighet skulle det även påverka anställda inom Skellefteå kommuns verksamheter negativt och medföra en ökad osäkerhet hos kommunens personal.

Skellefteå kommun kan inte se att utredningen presenterat godtagbara skäl till att utredningens förslag skulle vara förenligt med svensk lagstiftning eller Sveriges internationella åtaganden. Om förslaget skulle bli verklighet finns risk för att förtroendet för svenska myndigheter skadas och att rättssäkerheten äventyras.